

Друга, n=18	Внутрішньовенне введення 40% розчин глюкози (5–50 мл) +глюконат кальцію (1 мл на 3 кг ваги). Внутрішньовенне введення окситоцину (0,2 ОД на 5 кг ваги).	11 гол./61,1%	6 гол./33,3
Третя, n=10	Внутрішньовенне введення 40% розчин глюкози (5–50 мл) +глюконат кальцію (1 мл на 3 кг ваги). Внутрішньом'язово Травматин (1–4 мл двічі, з інтервалом 15–20 хв)	6 гол./60%	4 гол./40%

Високу ефективність має і дворазове введення травматину – у 60% сук відновилися нормальні роди. Беручи до уваги, що Травматин складається з натуральних компонентів, створених на основі рослинної сировини, має знеболювальну та кровоспинну дію, стимулює вироблення ендogenous окситоцину, цей препарат доцільно застосовувати як для стимулювання родової діяльності, так і для профілактики зазначеної дистоції у собак.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гликина С. Домашний ветеринарный справочник для владельцев собак и кошек. М.: Litres. 816 с. ISBN 9785457680111.
2. Hagman R. Molecular aspects of uterine diseases in dogs. *Reproduction in Domestic Animals: Proceedings of the 21st Annual Conference of the European Society for Domestic Animal Reproduction*. Bern, 2017. P. 37–42.
3. Identifying risk factors for canine dystocia and stillbirths/A.J. Cornelius et al. *Theriogenology*. 2019. Vol. 128. P. 201–208. DOI:10.1016.
4. How Stressful Is Maternity? Study about Cortisol and Dehydroepiandrosterone-Sulfate Coat and Claws Concentrations in Female Dogs from Mating to 60 Days Post-Partum /J. Fusi et al. *Animals (Basel)*. 2021. Vol. 11(6). 1632 p. DOI:10.3390.
5. Runcan E.E., Coutinho da Silva M.A. Whelping and Dystocia: Maximizing Success of Medical Management. *Top Companion Anim Med*. 2018. Vol. 33(1). P. 12–16. DOI:10.1053.

УДК: 619:618.112.2:636.2

РУДЕНКО М.А., магістрант

Науковий керівник – **ВЛАСЕНКО С.А.**, д-р вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
dep.reproduction@btsau.edu.ua

АНАЛІЗ РІВНЯ РЕПРДУКТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ МОЛОЧНОГО СТАДА ТА ПОШИРЕНІСТЬ ГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ У КОРІВ

Встановлено, що у більшості (53,4%) корів причиною неплідності була патологія яєчників. Найчастіше у них виникали персистенція жовтого тіла (20,5%) та гіпофункція яєчників (16,4%). Патологію матки діагностували у 34,4% тварин, найчастіше хронічний ендометрит (19,2%) та атонію матки (13,7%). У 5,5 % корів встановлені діагнози, а саме: склероз яєчників, індурація матки та новоутворення стали обґрунтуванням подальшої вибраковки самок з репродуктивного стада. Водночас у 6,8% неплідних корів гінекологічної патології не було виявлено.

Ключові слова: корови, репродуктивні показники, гінекологічна патологія.

Для рентабельності виробництва молока важливим є рівень репродукції стада [1]. Генетичний прогрес росту продуктивності в багатьох країнах світу вимагає швидкого оновлення стад і переведення галузі на промислову технологію, яка висуває більш жорсткі вимоги до тварин. У результаті середній строк використання корів на молочних фермах обмежується всього 3–4 лактаціями. Відповідно, більшість тварин не доживає до віку, у якому могла б виявитися їх максимальна продуктивність, тобто в період 4–7 лактацій.

Водночас за оптимальних умов утримання корови здатні зберігати високі надої і відтворну здатність до 12–14-річного віку [2]. Загальновідомо, що в молочному скотарстві витрати на репродукцію стада займають друге місце після витрат на корми. У США підраховано, що за підвищення вибраковування корів з 15 до 30% виробництво буде рентабельним, коли нова тварина даватиме на рік на 450 кг молока більше, ніж вибракувана.

Основною причиною зниження реалізації репродуктивного потенціалу корів є неплідність, яка обумовлює зниження виходу телят, подовження тривалості сервіс-періоду та недоотримання молока [3]. Зокрема, фундаментальними роботами [3–7] доведена етіологічна роль у виникненні неплідності корів антропогенного тиску та невідповідності умов утримання фізіологічним потребам тварин, незбалансованої годівлі, порушень експлуатаційного режиму, незадовільного санітарно-гігієнічного стану приміщень, порушень технології штучного осіменіння, відсутності регулярного моціону, неповноцінного запуску, висока продуктивність, поліморбідна патологія тощо.

Порушення фертильності безпосередньо виникає внаслідок гінекологічної патології [8, 9]. Тому рання діагностика, ефективне лікування та прогностична профілактика хвороб і дисфункцій статевих органів є стратегічним вектором у підвищенні рівня репродукції молочного стада.

Метою наших досліджень було визначити рівень репродукції молочного стада та поширеність гінекологічних хвороб у корів в СТОВ «Відродження» Фастівського району Київської області.

Матеріалом досліджень слугували 315 корів голштинської породи, віком 2,5–6 років з середньою продуктивністю 7800 кг. На першому етапі роботи визначали основні репродуктивні показники стада, а на другому – провели гінекологічну диспансеризацію та визначили причини неплідності корів.

За даними журналу осіменіння і розтелів та звітною річною документацію встановили, що вихід телят за минулий рік становив 69 гол. на 100 корів. При цьому заплідненість корів була на рівні 49 %, а індекс осіменіння досягав 1,9. Сервіс-період, у свою чергу, в середньому продовжувався 124 ± 23 доби. Визначені показники свідчать про низький рівень репродукції корів у дослідному господарстві. Зокрема пролонгований період відновлення статевої циклічності після родів вказують на значну поширеність післяродової акушерської патології і розвиток довготривалої анафродизії у корів. Водночас, низька заплідненість може бути зумовлена патологіями матки, як наслідок післяродових хвороб. Кількість неплідних корів на час проведення досліджень складала 73 голови, тобто 23,2% від загального поголів'я тварин. Усі вони були піддані гінекологічному дослідженню, що дозволило визначити причини порушення фертильності у них (табл.1).

Таблиця 1– Поширеність гінекологічної патології у корів, n=73

Гінекологічний діагноз	Частота випадків	
	голів	%
Гіпофункція яєчників	12	16,4
Персистентне жовте тіло	15	20,5
Фолікулярна кіста яєчників	2	2,7
Лютеальна кіста яєчників	5	6,8
Гіпотрофія яєчників	4	5,5
Склероз яєчників	1	1,5
Хронічний ендометрит	14	19,2
Атонія матки	10	13,7
Індурація матки	1	1,5
Вагініт	2	2,7
Неоплазія	2	2,7

Нормальний морфо-функціональний стан геніталій	5	6,8
--	---	-----

За отриманими результатами власних досліджень випливає, що у більшості (53,4%) корів причиною неплідності була патологія яєчників. Найчастіше у них виникали персистенція жовтого тіла (20,5%) та гіпофункція яєчників (16,4%). Патологію матки діагностували у 34,4% тварин, найчастіше хронічний ендометрит (19,2%) та атонію матки (13,7%). У 5,5 % корів встановлені діагнози, а саме: склероз яєчників, індурація матки та новоутворення стали обґрунтуванням подальшої вибраковки самок з репродуктивного стада. Водночас у 6,8% неплідних корів гінекологічної патології не було виявлено.

Отже, встановлена структура гінекологічної патології у корів та репродуктивні показники стада свідчать про проблеми післяродових акушерських хвороб, які стають підґрунтям для розвитку патологій яєчників і матки та, як результат – значних розмірів неплідності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Концепція розвитку біотехнології відтворення тварин на 2014–2020 роки/В.А. Яблонський та ін. Вет. медицина України. 2014. № 6. С. 5–6.
2. Яшук Т.С. Основи продуктивного довголіття корів. Агроеліта: ел. журнал, 2019. URL: <https://agroelita.info/osnovy-produktyvnoho-dovholittya-koriv/>
3. Пути интенсификации воспроизводства стада в скотоводстве: рекомендации/ А.В. Глаз и др. Гродно: ГГАУ, 2011. 80 с.
4. Стефанік В.Ю. Обґрунтування етіології, патогенезу акушерської патології та патогенетичної терапії у системі профілактики неплідності худоби в окремих геохімічних зонах західного регіону України: дис. ... д-ра вет. наук: 16.00.07. Львів, 2010. 271 с.
5. Масалович Ю.С., Любецький В.Й. Вплив молочної продуктивності на відтворювальну здатність корів. Науковий вісник НУБіП України. 2016. № 237. С. 235–240.
6. Власенко С.А. Патогенетичні механізми порушень репродуктивної функції у високопродуктивних корів за гнівно-некротичних уражень кінцівок: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра вет. наук: спец. 16.00.05 “Ветеринарна хірургія”, 16.00.07 “Ветеринарне акушерство”. Біла Церква, 2017. 40 с.
7. Акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин: навчальний посібник / Г.Г. Харута та ін. К.: Аграрна освіта, 2013. 445 с.
8. Пелих К.С., Федоренко С.Я. Поширеність кіст яєчників у корів за їх неплідності. Ветеринарія, технологія тваринництва та природокористування. 2019. № 3. С. 225–229. DOI: 10.31890/vtpp.2019.03.30.
9. Fitsum A. An Overview on Functional Causes of Infertility in Cows. Journal of Fertilization: In vitro - IVF-Worldwide, Reproductive Medicine, Genetics & Stem Cell Biology. 2017. Vol. 5. P. 205–211. DOI:10.4172/2375-4508.1000203/
10. Temesgen Zekarias Tsige., Ejigayehu Demissie., Wahid Ahmed. Non-Infectious Causes of Infertility in Dairy Cows. Journal of Reproduction and Infertility. 2019. Vol.10 (3). P. 51–57. DOI: 10.5829/idosi.jri.2019.51.57

УДК: 636.2.09:618.46

БУЛАЖЕНКА А. В., магістрант
 Науковий керівник – **ОРДІН Ю. М.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
 yuriy.ordin@btsau.edu.ua

ЗАТРИМАННЯ ПЛОДОВИХ ОБОЛОНОК У КОРІВ (ПАТОГЕНЕЗ ТА СПОСОБИ ЛІКУВАННЯ)

Одержані результати клініко-експериментальних досліджень з порівняльної оцінки методів лікування корів, дали підставу для судження що у випадках защемлення ворсинок хоріона у криптах материнської плаценти застосування засобів, що стимулюють скорочення матки, не призведе до взаємного вивільнення тканин, а лише поглибить важкість клінічного прояву затримання посліду. Для таких випадків запропоновано схему консервативного лікування корів із застосуванням пара сакральної блокади нервів тазового сплетіння за В. І. Завірюхою у комбінації з внутрішньовенним введенням розчинів глюкози, окситоцину, новокаїну в поєднанні з аскорбіновою кислотою.

Ключові слова: затримання посліду, крипти, ворсини, карункули, перейми, потуги.